

Брюксел, 20.11.2013 г.
COM(2013) 805 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**относно междинната оценка на Европейската програма за мониторинг на Земята
(ГМОСС) и нейните начални операции (2011—2013 г.)**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

относно междинната оценка на Европейската програма за мониторинг на Земята
(ГМОСС) и нейните начални операции (2011—2013 г.)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад съдържа основните констатации и препоръки от междинната оценка на програмата ГМОСС (наричана по-долу „програмата“) за нейните начални операции, отговора на Комисията на тази оценка и списък на мерките, които следва да бъдат предприети с оглед на въпросните констатации.

С него Комисията изпълнява разпоредбата на член 14, параграф 2 от Регламента относно европейската програма за мониторинг на Земята (ГМОСС) и нейните начални операции (2011—2013 г.)¹ за съобщаване на междинната оценка на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Предвид междинния си характер, докладът не предоставя пълния обем от информация, която трябва да съдържа докладът от цялостната последваща оценка, който в съответствие с гореспоменатия регламент ще бъде представен до края на 2015 г. По тази причина в доклада е възприет подход оценката да е предимно по критерии за качество и само да се предложи набор от евентуални показатели, които да бъдат използвани при бъдещите оценявания.

Забавянето при изпълнението на това действие се дължи на заделения голям човешки ресурс за спешното изготвяне на проекта на регламента относно „Коперник“, що се отнася до оперативната фаза на програмата, а също и на делегиран акт за определяне на политиката на „Коперник“ в областта на данните. Тази дейност беше сметена за приоритетна с оглед осигуряване на максимална приемственост и стабилност на приложимата регулаторна рамка, засягаща потребителите. Пълният текст на междинния доклад за оценка е публикуван на уебсайта „Коперник“² и е постоянно на разположение там в ролята на източник на по-задълбочена информация по въпросите, разгледани накратко по-долу.

2. КОНТЕКСТ

2.1. От ГМОСС до „Коперник“

След манифеста от Бавено от 1998 г., на Съвета в Гьотеборг през 2000 г. ЕС взе стратегическото решение да изгради независим европейски космически капацитет за наблюдение на Земята, който да предоставя услуги в областта на околната среда и сигурността посредством ГМОСС („Глобален мониторинг на околната среда и сигурността“). Намерението беше този капацитет да бъде изграден на здрава основа и да бъде укрепен чрез наличния научноизследователски капацитет в сферата на наблюдението на Земята, осъществявано под ръководството на Европейската космическа агенция (ЕКА), EUMETSAT и отделните държави членки. От 1998 г. до

¹ Регламент (ЕС) № 911/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно европейската програма за мониторинг на Земята (ГМОСС) и нейните начални операции (2011—2013 г.). ОВ L 276, 20.10.2010 г., стр. 1.

² <http://www.copernicus.eu/pages-principales/library/study-reports/>

2013 г. ЕС и ЕКА финансираха първоначалното разработване на ГМОСС, т.е. инвестираха в разработването на предоперативните услуги, в началните операции на ГМОСС и в космическия компонент.

През юли 2013 г. Европейската комисия прие предложението за регламент относно създаването на европейската програма за мониторинг на Земята „Коперник“³. С промяната на името от ГМОСС на Коперник се отбелязва преходът от фазата на научните изследвания и предоперативните услуги към тази на пълноценната експлоатация.

Основната цел на програмата е да предоставя, под контрола на Съюза, набор от автономни услуги, които дават достъп до точни данни и информация в областта на околната среда и сигурността и са пригодени за нуждите на ползвателите — предимно за онези от тях, които са натоварени с функции по създаването, прилагането и мониторинга на политиката на ЕС и неговите държави членки. Инвестициите на ЕС са насочени към преодоляване на пропуските в наблюдението, осигуряване на достъп до съществуващите ресурси и разработване на оперативни услуги. „Коперник“ също така играе ключова роля при изпълнението на стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

„Коперник“ включва шест оперативни услуги: мониторинг на моретата и океаните, мониторинг на атмосферата, мониторинг на земната повърхност и мониторинг на изменението на климата, а също така подпомагане на управлението на извънредни ситуации и услуги в областта на сигурността. Комбинация от данни, постъпващи от спътниците и *in situ* датчици (като например шамандури, балони или въздушни датчици), осигурява навременна и надеждна информация и прогнози с определена добавена стойност в помощ например на селското стопанство и рибарството, земеползването, градоустройственото планиране, реагирането при бедствия, морския транспорт и мониторинга на замърсяването на въздуха.

2.2. Начални операции на ГМОСС

Програмата беше създадена като временен инструмент за осигуряване на прехода от предоперативните услуги, разработени в рамките на финансираната със заделени за космическия сектор средства от Седмата рамкова програма фаза на „изграждане“, до пълноценната експлоатация на ГМОСС след 2013 г. Работата по началните операции на ГМОСС официално започна на 1 януари 2011 г., а първите оперативни услуги на ГМОСС — през април 2012 г. Двете услуги, които вече се изпълняват в пълен обем, са услугата за управление на извънредни ситуации (EMS) и услугата за мониторинг на земната повърхност. Програмата е съсредоточена върху предоставянето на услуги по цялата верига за реагиране в извънредни ситуации и мониторинга на земната повърхност: експлоатацията на инфраструктурата, достъпа до данни и разработката на продукти. Аргументите в подкрепа на финансирането на тези конкретни области включваха: i) осигуряване на приемственост с подготвителните действия по ГМОСС⁴, ii) отговаряне на спешната нужда от карти и услуги в извънредни ситуации и iii) отчитане на риска частните доставчици на услуги да прекратят дейността си при липса на приемственост.

³ COM(2013) 312 final/2 от 12 юли 2013 г.

⁴ За подготвителните действия по ГМОСС беше заделен бюджет в размер на 10,2 млн. EUR в периода 2008—2010 г. Оказана бе подкрепа в рамките на три ежегодно обявявани покани за представяне на офerti за срок от 3 години, което доведе до възлагането на договори за изпълнението на пет подготвителни проекта.

2.3. Междинна оценка на програмата

Междинното оценяване бе проведено по поръчка на Комисията от Центъра за стратегии и оценки (*Centre for Strategy and Evaluation Services*) въз основа на данните, събрани в рамките на проведените през 2012 г. научни изследвания и интервюта.

Целта беше да се направи оценка на изпълнението на програмата към въпросния момент, и по-специално:

- да се направи оценка на изпълнението на програмата от гледна точка на неговата релевантност (и съгласуваност), ефикасност, ефективност (и различни видове въздействие), добавена стойност и устойчивост;
- да се направи оценка на постигнатия напредък по отношение на специфичните цели на свързаните с ГМОСС политики, а именно: политиката в областта на данните и информацията, политиката в областта на сигурността, форума на ползвателите на ГМОСС, комитета по ГМОСС, съвета по сигурността и т.н.;
- да се предостави информация относно подготовката за програмата „ГМОСС“ след 2013 г.

Към момента на извършване на оценката услугите бяха на ранен етап, поради което беше наблегнато и на оценяването на напредъка в по-широк план, например доколко ефикасна е била ролята на Комисията за цялостната координация и до каква степен новосъздаденият форум на ползвателите на ГМОСС е постигнал целите си.

3. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ ОТ ОЦЕНКАТА

Настоящият доклад се придържа към структурата на външния доклад за междинна оценка. В последния ударението паднаше главно върху оперативните аспекти на програмата, а именно върху услугата за управление на извънредни ситуации и услугата за мониторинг на земната повърхност. Останалите услуги спадаха било към предоперативната фаза, т.е. бяха свързани с изследователски проекти, финансирани със средства от 7РП, било към фазата на проектиране. Такъв е случаят с проектите MyOcean2 и МАССII по 7РП, съответно свързани с компонентите на моретата и океаните и с тези на атмосферата. Услугите в областта на сигурността и по отношение на изменението на климата не са предмет на един единствен референтен проект, а по принцип се опират на резултатите от широк спектър от научноизследователски проекти и национални инициативи. Космическият компонент бе анализиран в доклада само от гледна точка на закупуването на данни от участващи мисии, въз основа на заявените нужди в рамките на договорения с ЕКА механизъм на хранилището за данни (Data Warehouse или DWH) (поради обстоятелството, че предвидените за тази цел спътници по проекта „Сателитна стража“ — Sentinel — все още бяха в процес на изграждане).

3.1. Оперативни услуги

3.1.1. Услугата за управление на извънредни ситуации (EMS)

Картографската услуга за управление на извънредни ситуации, стартирана през април 2012 г., е от изключително важно значение за удовлетворяване на нуждите на националните агенции за гражданска защита и на по-широк кръг потребители. Поради това нуждите на ползвателите бяха взети предвид във фазите на проектиране, тестване и утвърждаване на EMS.

В отчетените пред Комисията резултати специално място заемат поуките, извлечени в рамките на услугата linkER⁵ от подготвителното действие по ГМОСС и на предоперативния проект SAFER⁶. Услугата е успяла да се възползва от натрупаните в течение на няколко години практически опит и знания, свързани с потребностите на ползвателите в полето на спешното реагиране чрез специализирани тематични семинари, работни групи и срещи на потребители, организирани чрез предишни проекти. Информационните продукти, разработени със средствата на картографската EMS-услуга, свидетелстват за голяма приемственост с тези, разработени в рамките на предоперативния проект SAFER по 7РП, въпреки внесените известни промени във връзка с изискванията към новата оперативна услуга.

Важно постижение на картографирането в помощ на EMS е, че това е пълноценно функционираща услуга, способна да доставя информационни продукти както в спешен, така и в неспешен порядък от самото стартиране на услугата. Тъй като обаче този неспешен режим все още не беше задействан към момента на извършване на оценката, беше сметено, че спешната услуга по всяка вероятност ще има по-голямо въздействие върху подпомагането на общността на ползвателите, особено в областта на гражданската защита. Ползвателите на услугата изразиха висока степен на удовлетвореност от крайните визуални продукти. Няколко участници в гражданската защита, използвали информационни картографски EMS-продукти, обаче заявиха, че биха желали да имат достъп до първичните набори от данни чрез хранилището за данни (DWH) на ЕКА — предоставящо достъп до данни от участващите в мисията спътници — за да могат да ги интегрират в оперативните работни процеси. Ефикасността на картографската EMS-услуга би могла да се увеличи с добавянето към космическия компонент, когато е целесъобразно, в спешен порядък, на данни *in situ* с много висока резолюция за специфични видове извънредни ситуации (напр. данни от въздушно дистанционно наблюдение за земетресения). Необходими са постоянни усилия в рамките на картографската EMS-услуга (предоставяна в спешен порядък), за да се подобри навременността на предоставяне на картографските данни след активирането на услугата.

Мрежата от национални координационни звена (НКЗ), изградена в рамките на подготвителното действие linkER и координирана от мониторинговия и информационен център към ГД „Хуманитарна помощ и гражданска защита“, изигра централна роля в разпространяването на предлаганите от EMS-услугата информационни продукти сред съответните участници на регионално и подрегионално равнище. При все че тези действия се оказаха много важни с оглед структуриране на реакцията на общността на ползвателите, в някои държави членки са необходими повече усилия в тази област.

3.1.2. Услуга за мониторинг на земната повърхност

Продуктите, основаващи се на данните от общоевропейския компонент на услугата за мониторинг на земната повърхност, до голяма степен съответстват на идентифицираните нужди на отговорните лица за европейската и националната политика по отношение на околната среда и на органите на публичната власт, отговарящи за мониторинга и за представянето на доклади относно околната среда. Продуктите, предвидени в рамките на глобалния компонент на услугата за мониторинг

⁵ linkER е названието на подготвително действие, предназначено да подпомогне оперативното използване на продуктите, които са част от ГМОСС услугата за управление на извънредни ситуации в целия Европейски съюз.

⁶ Проектът SAFER има за цел да се приложат на практика предоперативните версии на услугата за управление на извънредни ситуации.

на земната повърхност, също са от изключително значение, тъй като е важно да може да се осъществява мониторинг на растителността и различни други биологични параметри на чести интервали, за да се предоставя информация по определени сектори на политиките на ЕС, като например селското стопанство и международното развитие, в които ЕС е поел глобални ангажименти, както и да се осигури подаването на данни по инициативи за обмен на информация за космическото пространство, като например глобалната система от системи за наблюдение на Земята (GEOSS).

Етапът на оптимизиране при разработването на специфични продукти беше от съществено значение, за да се гарантира възможно най-голямата еднородност на резултатите. При все това за пълноценната работа е важно подробните продуктови спецификации да се публикуват възможно най-рано в рамките на цикъла на договорите за обслужване. Във връзка с това в оценката се подчертава нуждата от по-точна спецификация на изискванията за наблюдението (например чрез дефиниране на сезонните аспекти, характеризиращи растителността, в хранилището за данни, по отношение на нуждите от спътникови данни).

Въпреки че бъдещите спътници по проекта „Сателитна стража“ — Sentinel — от програмата „Коперник“ ще предоставят данни със средна резолюция, в рамките на услугите бе констатирана растяща нужда от по-големи обеми от данни с висока резолюция. Планът за снабдяване с данни, основаващ се на изискванията на хранилището за данни, който понастоящем се прилага координирано с ЕКА, ще бъде запазен и подобрен в бъдеще за този вид данни.

При услугата за мониторинг на земната повърхност етапът на дефиниране беше по-дълъг от очакваното, що се отнася до разработването на тематични продукти, а процесът на оптимизиране изискваше да се съгласуват получените данни от различните доставчици на услуги, действащи в различни географски области. Все още има проблеми по отношение на своевременното предоставяне на общоевропейските информационни продукти, отнасящи се до земната повърхност.

Компонентът на услугата, свързан с мониторинга на земната повърхност в световен мащаб, има потенциал да подпомогне разработването на политика, основана на факти, особено за външните политики на ЕС в области като селско стопанство, продоволствена сигурност, околна среда, опустиняване, мониторинг на сушите и за борба с последиците от изменението на климата на международно равнище. Услугата следва също така да помогне на ЕС по-лесно да изпълнява своите сегашни европейски ангажименти, поети в рамките на международни договори и конвенции, като допринася за GEOSS, с което да бъдат изпълнени международните ангажименти на ЕС по отношение на системите за наблюдение на Земята. Инициативи, като например базата от географски данни „Corine Land Cover User Application“ на ЕАОС, добре илюстрират различните начини на употреба на основните продукти на „Коперник“ надолу по веригата.

3.2. Участие на ползвателите, развитие надолу по веригата и достъп до данни

Направено беше заключението, че програмата е от първостепенно значение за нуждите на ползвателите, по-специално на европейско и на национално равнище. Необходимо е да се разполага с общоевропейски продукти за целите на разработването на политики, основаващи се на фактологични данни, получени посредством наблюдение от космоса, мониторинг и дейности по докладване в критични области, като справянето с важни европейски екологични цели и мониторинг на последиците от изменението на климата.

Съществува общ консенсус по въпроса, че програмата носи добавена стойност, защото тя предоставя продукти, които са съвместими и сравними на европейско равнище, макар ГМОСС все още да се нуждае от подобрения в някои области (например ясна политика по отношение на данните или улеснен достъп до данните). Необходимо е да се осигури подходящо взаимодействие с местните и регионалните власти, които не са съвсем наясно (особено в някои нови държави членки) с това как продуктите ГМОСС биха могли да бъдат използвани, за да се отговори на техните нужди при разработването на местни услуги за гражданите. Оценката изведе на преден план една като цяло положителна картина за участието на ползвателите: те изглеждат силно заинтересовани от резултатите и желаят да си набавят продуктите от двете оперативни услуги, финансирани по програмата.

Въпреки предизвикателствата в краткосрочен план, „Коперник“ разполага в средносрочен и дългосрочен план с потенциал за създаване на работни места и поддържане на икономическия растеж чрез разработването на услуги за наблюдение на Земята. Необходимо е също така този потенциал да бъде по-ефективно оползотворен посредством обратна връзка от държавните органи (особено на местно и регионално равнище) относно възможното използване на данните. Освен това съществува необходимост от допълнително съобразяване на данните с техните ползватели (и включването на допълнителни тематични набори от данни) преди да може да се каже, че продуктите задоволяват нуждите на ползвателите на местно и регионално равнище. Може да се очаква този етап от развитието да бъде осъществен от нови участници в предоставянето на данни по веригата на стойността, разработващи услуги за създаване на добавена стойност надолу по веригата.

Отчита се съществуването на определен потенциал за развитието на пазара надолу по веригата и се препоръчва да се осигури приемственост по отношение на развитието на програмата и предоставянето на услугите. Цифровите данни на ЕАОС сочат, че с осигуряването на свободен онлайн достъп до изготвените продукти, които обединяват данните от ГМОСС с тези от други източници (например „Corine Land Cover Image 2006“⁷ и „Urban Atlas“⁸), вече е стимулирано развитието на услугите надолу по веригата от страна на публичния сектор. Установено е, че наличието на висококачествени и навременни данни за справка и данни *in situ* е от решаващо значение за успеха. Постигнат беше напредък в рамките на INSPIRE⁹ в посока отстраняване на съществуващите технически пречки пред хармонизирането на националните референтни данни, но все още има какво да бъде направено по тези въпроси.

Идентифицирани бяха определени пречки пред развитието надолу по веригата, а именно: липса на познания и осведоменост на МСП за достъпа до данни, несигурност по отношение на възможния размер и обхват на публичните пазари за услуги за данни, пътища за достъп до пазара и дали е налице достатъчно търсене (и платежоспособност), за да се реализират икономии от мащаба. Идентифицираната в миналото като рискова

⁷ През 1985 г. започна изпълнението на програмата „Corine“ в Европейския съюз. „Corine“ е съкращение от Coordination of Information on the Environment — „координиране на информацията за околната среда“. Става дума за прототип на проект, в рамките на който се работеше по множество различни въпроси, свързани с околната среда. Базата данни „Corine“ и няколко нейни програми преминаха под шапката на ЕАОС.

⁸ По програмата Urban Atlas се предоставят съпоставими данни в общоевропейски мащаб за земеползването и земното покритие в големите градски зони с повече от 100 000 жители, така както са дефинирани от градския одит. Данните от географските информационни системи могат да бъдат изтеглени заедно с карта за всеки обхванат градски район и доклад с метаданните.

⁹ Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE).

финансова неопределеност към днешна дата вече е премахната въпреки факта, че одобреният в МФР бюджет за програмата „Коперник“ е по-малък от първоначалното предложение на Комисията, като новият регламент относно „Коперник“ и бъдещото управление на програмата са замислени така, че да се адаптират към тази ситуация и да се гарантира необходимата приемственост, за да могат заинтересованите страни да инвестират в експлоатацията на данните от „Коперник“.

3.3. Основни констатации от оценката

Като цяло оценката потвърждава уместността, ефективността и ефикасността на програмата. От нея става ясно, че целта за създаване на първите оперативни услуги вече е постигната.

По отношение на съгласуваността, при все че регламентът относно програмата беше приет преди стратегията „Европа 2020“, програмата напълно се вписва в целите на стратегията за насърчаване на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, например чрез развитие на услуги надолу по веригата, което ще допринесе за растеж и работни места. Съществуват обаче определени пречки пред максималното оползотворяване на наличния потенциал, което се дължи на липсата на осведоменост сред предприятията, а освен това съществува и търсене на данни с по-голяма резолюция.

Най-общо казано, въпреки че може би е рано за цялостна оценка, от двете главни оперативни услуги, разработени в рамките на програмата, се очаква добро съотношение качество–цена. Останалите видове въздействие ще се наложи да бъдат оценени на етапа на последващото оценяване, което ще се проведе през 2015 г.

Заинтересованите страни изразиха голямо задоволство от цялостното управление и организацията на изпълнение в рамките на програмата. Сред резултатите от интервютата заслужава да се отбележи, че повечето ползватели са заявили, че са заинтересовани както от вече предлаганите услуги, така и от напречните продукти, които се очаква да се получат от пълния набор от оперативни услуги. Оценката показва наличието на алтернативи на ГМОСС за част от ползвателите: това могат да бъдат системи, предложени на национално ниво и съответно без европейската перспектива на оценяваната програма, или такива, които няма да са безплатни, за разлика от продуктите, които ще бъдат предлагани в рамките на услугите, и данните от Sentinel. Ползвателите изразиха задоволство от делегирането на специфични функции на JRC, ЕАОС и Центъра за информация и мониторинг към ГД „Хуманитарна помощ и гражданска защита“, свързани с развитието на двете услуги на ГМОСС. Например съответните технически експертни познания се предоставят от Съвместния изследователски център (JRC) и ЕАОС, за да се направлява развитието на картографската услуга за управление в извънредни ситуации и услугата за мониторинг на земната повърхност, и да се осигури адекватна координация при определянето пред ЕКА на нуждите от данни и изображения. Необходимо е обаче да се разшири сътрудничеството, за да се гарантира, че хранилището за данни, управлявано от ЕКА, осигурява данни, които са „годни за целта“.

Работата на отговорната служба на Комисията беше оценена положително и беше признато съществуването на приемственост между изследователските проекти и предоперативните услуги. Независимо от това беше изтъкната нуждата от по-добро приоритизиране. Като цяло програмата е възприемана като ефективен механизъм за разработване на напълно оперативни услуги. Поради бюджетните ограничения, на този ранен етап се удаде разработването на само две от общо шестте предвидени услуги; този избор беше счетен за подходящ, тъй като предостави възможност да се продължи финансирането на други услуги в предоперативна среда.

Европейската добавена стойност на програмата беше ясно идентифицирана като отговаряща на нуждите на ползвателите от трансгранично наблюдение на Земята в секторите за управление на извънредни ситуации и за мониторинг на земната повърхност. От гледна точка на създателите на политики и ползвателите в публичния сектор множество нужди за наблюдение на Земята са трансгранични по своята същност, поради това че държавите членки носят съвместна отговорност за наблюдението на пограничните райони и взаимосвързаността на различните региони. Различни страни също така имат сходни екологични или градоустройствени характеристики, напр. мониторинг на биологичното разнообразие в крайбрежните зони и предизвикателства пред градоустройственото планиране в сходни по големина градове.

С течение на времето, чрез подход на „постепенно въвеждане и постепенно извеждане от употреба“, в европейските набори от данни биха могла да се включат масиви от данни от националните картографски агенции, поземления регистър и кадастъра. Това обаче зависи от решаването на неуредените проблеми, свързани с недостатъчна хармонизация на данните. В преходния период двата вида набори от данни трябва да съществуват съвместно с подходящи връзки и оперативна съвместимост между тях, също благодарение и на процеса INSPIRE.

4. ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ И ПЛАНИРАНИ ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ

Комисията извлече ценни поуки от оценката. Тя се стреми да подобрява непрекъснато работата си за изпълнение на програмата и да взема предвид препоръките при проектирането и осъществяването на напълно оперативната фаза. Оценката също така предостави важни практически насоки във връзка с подготовката на предложението за нов регламент относно „Коперник“ (COM(2013) 312 final/2, 12 юли 2013 г.) по отношение на разработването на политики в областта на данните и установяването на нуждите от данни (т.е. хранилището за данни).

В отговор на необходимостта от по-добра система за закупуване на данни, както за услугата за управление на извънредните ситуации, така и за услугата за мониторинг на земната повърхност, в момента в процес на обсъждане между Европейската комисия и Европейската космическа агенция е нова версия на хранилището за данни. В документа ясно е посочена необходимостта от подобряване на актуалността на данните, резолюцията и прозорците за придобиване на данни. Освен това, що се отнася до навременността на EMS-услугата, се провеждат срещи между доставчика на услугата, ЕКА и ЕК за изясняване на отговорностите, стесняване на кръга на възможните затруднения и подобряване на ефективността като цяло.

В хода на оценката възникнаха въпроси относно бъдещата роля на форума на ползвателите, която трябва да бъде отделена от тази на Комитета за ГМОСС, за да не се накърни ролята на форума на ползвателите за осигуряването на взаимосвързаността в споразуменията за управление между Комисията, държавите членки и действителните крайни ползватели. Форумът на ползвателите не се споменава в сегашното предложение за регламента относно „Коперник“, защото спрямо него не са приложими стандартните правила на комитологията; ще се запази обаче редовното участие на заинтересованите страни¹⁰, по-специално на ниво услуги и с по-специализирани групи ползватели.

¹⁰ COM (2013) 312 final/2, 12 юли 2013 г., член 2, параграфи 2 и 3.

По отношение на административната тежест за заинтересованите страни и задължението им за докладване не бяха отчетени особено затруднителни изисквания. Операторите на услугите не повдигнаха специфични въпроси за обема на необходимата информация по време на изпълнението на договори за услуги. Рамката за мониторинга и наборът от показатели за ГМОСС обаче не бяха изцяло договорени, нито въведени към момента на извършване на оценяването. Оценяващият направи преглед на показателите, позволяващ да се измери бъдещият принос на програмата за постигането на целите на политиката, свързани с „Коперник“. Той ще бъде от важно значение за измерването на резултатността на една напълно оперативна програма, каквато е „Коперник“ и ще бъде включен в бъдещите споразумения за услуги.

Тъй като услугите и данните вече се използват в широк спектър от области на политиката, резултатите от оценяването представляват интерес за голям брой служби на Комисията, особено следните генерални дирекции: AGRI, CLIMA, EEAS, ECHO, ENV, MARE и REGIO. Освен това Европейската агенция за околната среда (ЕАОС) и JRC могат да използват констатациите от оценката в тяхното сегашно качество на технически координатори за ГМОСС услугите за управление на извънредни ситуации и за мониторинг на земната повърхност.

С оглед на препоръката развитието на услуги бе замислено по такъв начин, че да се използват синергиите и да се избегне евентуалното дублиране. По мнение на оценяващия досега съществуваше тенденция за съсредоточаване повече върху космическия компонент в ущърб на компонентите *in situ* и „услуги“. Направен бе изводът, че обръщането на по-голямо внимание от страна на ръководните политически фактори е от съществено значение за достатъчно доброто ресурсно обезпечаване на услугите, както и за попълването на липсващите данни, тъй като тези два компонента са от решаващо значение за крайния успех на програмата. Наскоро в Комисията бе извършена реорганизация, целта на която беше да се гарантира, че както на инфраструктурния компонент, така и на услугите се отделя дължимото внимание: вече има два отдела, всеки от които се занимава с една област от „Коперник“. Освен това проектът на регламента относно „Коперник“ отговаря на препоръката, като предвижда значително увеличение на финансирането на услугите.

Оценяващият подчерта необходимостта да се финализира политиката в областта на данните и информацията. Заинтересованите страни по „Коперник“, и по-специално частният сектор, които не са толкова добре информирани, се нуждаят от яснота по въпроса как концепцията за „пълен и открит достъп до данни“ ще функционира на практика. Наскоро Комисията прие делегиран регламент¹¹ относно политиката в областта на данните, който внася яснота по тези въпроси.

¹¹ Делегиран регламент на Комисията от 12 юли 2013 г., документ С (2013 г.) 4311 окончателен.